

**2 SEM FYUGP MINEDN 2**

**2026**

( May/June )

**EDUCATION**

( Minor )

Paper : MINEDN-2

**( Psychological Foundations of Education )**

Full Marks : 60 (80 for 2023 Batch)

Time : 2½ hours (3 hours for 2023 Batch)

*The figures in the margin indicate full marks  
for the questions.*

1. তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা : 1×6=6

Answer the following questions :

(a) 'Psychology' শব্দটোৰ শাৰ্দিক অৰ্থটো লিখা।

Write the literal meaning of the word  
'Psychology'.

(b) শিক্ৰৰ 'প্ৰচেষ্টা আৰু ভুল' পদ্ধতিটো কোনে আগবঢ়াইছিল?

Who gave the 'Trial and Error' method  
of learning?

(c) "অভিজ্ঞতা অৰ্জন, শিক্ৰাৰ সম্বন্ধ বিচাৰ আৰু  
পাবস্পৰিক সম্বন্ধ নিৰ্ণয় কৰিব পৰা ক্ষমতাই হৈছে  
বুদ্ধি।" কথাষাৰ কোনে কৈছিল?



"Apprehension of experience, education of relations and education of correlates is called intelligence." Who said this?

(d) সৃষ্টিশীলতাৰ যি কোনো দুটা সংলক্ষণ লিখা।

Write any two traits of creativity.

(e) ব্যক্তিত্বৰ এটা সংজ্ঞা লিখা।

Write one definition of personality.

(f) কাৰ্ল য়ুঙৰ ব্যক্তিত্বৰ শ্ৰেণী বিভাজনকেইটা লিখা।

Write the types of personality given by Carl Jung.

2. তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

3×4=12

Answer the following questions :

(a) মনোবিজ্ঞান আৰু শিক্ষা মনোবিজ্ঞানৰ মাজৰ পাৰ্থক্য লিখা।

Write the difference between psychology and educational psychology.

(b) শিকন প্ৰক্ৰিয়াত অভিৰোচনৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে লিখা।

Write the role of motivation in learning.

(c) স্পিয়েৰমেনৰ দ্বি-কাৰক তত্ত্বটো বৰ্ণনা কৰা।

Describe the two-factor theory of Spearman.

(d) প্ৰবৃত্তি আৰু আবেগৰ মাজৰ সম্পৰ্ক ব্যাখ্যা কৰা।

Explain the relationship between instincts and emotions.

3. মনোবিজ্ঞানৰ সংৰচনাবাদ তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰা। সংৰচনাবাদৰ শিক্ষালৈ অৱদান সম্পৰ্কে লিখা। 6+5=11

Explain the structuralism theory of psychology. Write the contribution of structuralism to education.

অথবা/Or

শিক্ষা মনোবিজ্ঞান মানে কি? শিক্ষা মনোবিজ্ঞানৰ প্ৰকৃতি আৰু পৰিসৰ ব্যাখ্যা কৰা। 2+(4+5)=11

What is meant by educational psychology? Write the nature and scope of educational psychology.

4. সংজ্ঞানাত্মক শিকন কি? সংজ্ঞানাত্মক শিকন ক্ষেত্ৰখনৰ বাবে আগবঢ়োৱা ব্লুমৰ শ্ৰেণীকৰণৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা। 3+8=11

What is cognitive learning? Explain the levels of Bloom's Taxonomy in relation to the cognitive domain of learning.

অথবা/Or

ক্ৰিয়াত্মক অনুবন্ধন বুলিলে কি বুজায়? ক্ৰিয়াত্মক অনুবন্ধনৰ ওপৰত কৰা স্কীনাৰৰ পৰীক্ষণটো ব্যাখ্যা কৰা। ক্ৰিয়াত্মক অনুবন্ধনৰ শৈক্ষিক তাৎপৰ্য চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা। 3+4+4=11

What is meant by operant conditioning? Explain the experiment done by Skinner on operant conditioning. Describe briefly the educational significance of operant conditioning.

5. বুদ্ধি কি? বুদ্ধিৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ লিখা। বুদ্ধিৰ ওপৰত বংশগতি আৰু পৰিবেশৰ প্ৰভাৱ সম্বন্ধে ব্যাখ্যা কৰা। 2+4+4=10

What is intelligence? Write the characteristics of intelligence. Explain the influence of heredity and environment on intelligence.

6. মানসিক স্বাস্থ্যবিজ্ঞানৰ অৰ্থ লিখা। ইয়াৰ মূল লক্ষ্যসমূহ উল্লেখ কৰা। এগৰাকী ভাৰসাম্যপূৰ্ণ পৰিপক্ক ব্যক্তিত্বৰ অধিকাৰী ব্যক্তিৰ লক্ষণসমূহ বৰ্ণনা কৰা। 2+4+4=10

Write the meaning of mental hygiene. Mention its main objectives. Explain the criteria of an individual having balanced mature personality.

অথবা/Or

প্ৰবৃত্তি কি? প্ৰবৃত্তিৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ কি কি? কৌতূহল প্ৰবৃত্তিৰ প্ৰশিক্ষণৰ বাবে ল'ব লগা পদক্ষেপসমূহৰ বিষয়ে লিখা।

2+4+4=10

What is instinct? What are the characteristics of instinct? Write the steps to be taken to train the instinct of curiosity.

( ২০২৩ বৰ্ষৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে ২০ মূল্যাকৰ অতিৰিক্ত প্ৰশ্ন )

( Additional 20 marks for 2023 Batch )

7. তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

Answer the following questions :

- (a) শিক্ষা মনোবিজ্ঞানৰ কাৰ্য্যৱলী লিখা। 5  
Write the functions of educational psychology.
- (b) শিকনৰ অন্তৰ্দৰ্শন পদ্ধতিটো ব্যাখ্যা কৰা। 5  
Explain the insightful method of learning.
- (c) প্ৰতিভাশালী শিশুৰ প্ৰকৃতি ব্যাখ্যা কৰা। 5  
Explain the nature of gifted children.
- (d) সমাযোজনৰ এটা পদ্ধতি ৰূপে উন্নীতকৰণ পদ্ধতিটো ব্যাখ্যা কৰা। 5  
Explain sublimation as a mechanism of adjustment.

\*\*\*